СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 90. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 10-го травня 1944. | No. 90 NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, May 10, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ЛУЇС НЕ ПРИНЯТИЙ ДО АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ

ВАШИНГТОН. — Джан Л. Луїс предсідник юнії Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, насварив у листі на Вилієма Гріна, предсідника Американської Федерації Праці, буцімто за те, що федерація піддалася цілковито на услуги Нового Розподілу. Невільнича услужність, як її назвав Луїс, виявилася в тому, що федерація відкинула зголошення Луїса на поновне приняття до федерації. — Луїс виступив із Американської Федерації Праці ще перед 7 літами, а вніс прохання за поновне приняття перед роком. На конвенції федерації з початком цього року в Бостоні рішили передати цю справу до полагодження раді федерації. Рада на засіданню попереднього тижня відкинула прохання тому, що Луїс, крім майнерів, взявся ще до організації хеміків у своїй юнії і не хотів згодитися закинути дальшу їх організацію. Луїс зажадав звороту чека на $70,000 висланого до федерації як завдатку на вступне до федерації.

ПРИЛЮДНИЙ ДОВГ ОБМЕЖЕНИЙ ДО $240 БІЛІОНІВ.

ВАШИНГТОН. — На домагання республиканських конґресменів Комісія Способів і Засобів у палаті репрезентантів за згодою представників адміністрації обнизила дозвіл на прилюдний довг в Америці до 240 біліонів долярів замісць початково жаданих 260 біліонів. Комісія рішила поправити в такий спосіб законопроект про обмеження прилюдного довгу. Підсекретар скарбу Дейніел В. Бел заявив, що федеральний уряд лише тому вимагає підвишки прилюдного довгу, що передбачує продовження війни поза біжучий рік. Колиж би війна скінчилася швидше, підвишки не буде треба.

ПРОВІДНИКИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ РОЗПОЧАЛИ КАМПАНІЮ ЗА РУЗВЕЛТА.

НЮ ЙОРК. — Предсідник Краєвого Комітету Демократичної Партії Роберт Е. Ганеґан і провідник сенатської більшости Албен В. Барклі розпочали кампанію за четвертий вибір Френклина Делано Рузвелта на четверту каденцію на становище президента. Вони виголосили промови в тому напрямі на річнім обіді з нагоди Дня Джеферсона в готелю Комодор. Вони вихваляли осяги Рузвелта, скритикували губернатора Дюї, вважаючи його за кандидата Републиканської Партії проти Рузвелта. У критиці сказали, що Дюї не має ясних поглядів на заграничну політику Злучених Держав.

СЕНАТ ПРИНЯВ ПРОДОВЖЕННЯ ЛЕНД-ЛІЗУ.

ВАШИНГТОН. — Переголосований палатою репрезентантів законопроект про продовження Ленд-Лізу ще на один рік, приняв сенат 63 голосами проти 1. Сенат додав деякі застороги, на котрі погодилися представники палати репрезентантів уже після приняття законопроекту, тому законопроект піде ще до одобрення в цій палаті.

ЛЯ ФАЛЕТ У ПРОВОДІ АМЕРИКАНСЬКИХ „НАЦІОНАЛІСТІВ".

МИЛВОКІ. — Політичне подружжа між поступовцями марки сенатора Ла Фалета і прихильниками Нового Розподілу, яке тривало 12 літ, покінчилося минулого тижня. Роберт Ла Фалет виголосив у суботу 6. травня на стейтовій конвенції Прогресивної Партії промову з гострою критикою адміністрації президента Рузвелта, а в ній заявився за „чисто-американську" політику у протиставленню до міжнародної політики Рузвелта. Ґазети вийшли з поглядом, що Ла Фалет поведе стейт Висканзин в напрямі „націоналістичнім". Два дни перед тим 1,200 делегатів Републиканської конвенції стейту Висканзин заявилися за ізоляцією Америки, або, як кажуть, за „націоналізмом" і тим додали відваги прогресистам до зясування свого становища.

ЗАПАС ОЧЕЙ ДЛЯ ПЕРЕЩЕПЛЮВАННЯ.

НЮ ЙОРК. — Перший запас очей для перещеплювання придумано у шпиталі Ню Йорк за співділанням Ню Йорк Ір енд Ай Гаспитал. Лікарська практика довела до цього, що деякі випадки сліпоти можна оперувати і привертати зір через перещеплювання речовини зо здорового ока. Одначе буває, що в шпиталі нема чужого ока, з якого матерію можнаб перещіпити на око пацієнта. Тому треба шукати доброділя який згодивсяб дати своє око. Щоби запобігти недостачі, згадані шпиталі придумали призбирати наперед здорові очи від таких, хто хоче їх продати чи жертвувати або теж від таких, що перед смертю порoблять приготування, щоб безпосередно після їх смерти можна вибрати їх очи для вжитку в медицині. Око, вибране в 4 години після смерти ще може бути придатне 6 днів до нащеплення.

Плянують злиття капіталу з усіх країв західної півкулі

НЮ ЙОРК. — На першому засіданню конференції Між-американської Комісії Розбудови вийшли делеґати з пропозицією, щоб зілляти до купи в один пан-американський „пул" інвестиційні капітали кожної американської держави, розбудувати в кожному краю місцевий промисл і в той спосіб піднести купівну спосібність цілого населення. У деяких південно-американських краях є недостача заробітків, і тому населення не має защо купувати продукти Північної Америки. Колиж би створити такий пул і піднести продуктивність цих країв, тоді, Північна Америка малаб готовий ринок для збуту продуктів між 130 міліонами південно-американського населення. — Предсідником конференції є координатор для Американських Справ Нелсон Ракефелер, а крім нього беруть участь в конференції найвизначніші стейтсмени й промисловці Злучених Держав і 21 південно-американських країв.

ЗРЕЗИҐНУВАВ ДОБРОВІЛЬНО ПРЕЗИДЕНТ ЕЛЬ САЛЬВАДОРУ

САН САЛЬВАДОР (в републиці Ель Сальвадор). — У місяць після цього, як здавлено револьту проти президента ґенерала Мартінеза, він добровільно зрезиґнував зо свого становища в цій невеликій републиці Середньої Америки. Максиміліян Гернандез Мартінез був президентом 13 років. Останний раз він був вибраний на 6 літ в 1939 році, отже бракує йому ще 6 місяців до кінця каденції. Мартінез став президентом після того, як попередний президент Артуро Араухо виїхав з краю в 1931 р. — Ель Сальвадор має неповних 2,000,000 населення і обіймає 13,000 квадратових миль. Є це друга зчерги найменша американська република по Ґаїті.

МАСАРИК ДОМАГАЄТЬСЯ БЕЗПОЩАДНОСТИ СУПРОТИ НІМЦІВ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — На конференції Міжнародної Організації Праці заступник премієра Чехо-Словакії Ян Масарик домагався безпощадного трактування німців як напасників. Його промова була така переконлива, що він дістав гучні оплески на знак згоди. Він остерігав перед усякою лаґідністю для німецького народу і назвав викрутом всякі оправдання, начеб то німці мусіли були послухати Гітлера й пішли нападом на цілий світ. Масарик твердить, що за напад винні всі німці.

Британська Спілка Народів взірцем для інших повоєнних державних спілок

ЛОНДОН. — Хоч багато не пишеться про наради премієрів британських доміній, що відбувають спільну конференцію, то виходить з них, що цілий спосіб переговорів є такий, що може бути найкращим повоєнним взором для інших вільних народів і самостійних держав, що задумують лучитись в федерації. Мабуть так є, що всі ті, що беруть участь в тій конференції, здають собі справу з цеї так важної проблеми. Тому, хоч предметом нарад є і те, як закріпити Британську Спілку, то й те обговорюється тільки в такий спосіб, щоб ніщо не вказувало на те, що якийсь член спілки мав би резиґнувати з чогось такого, що нарушувалоб в чомусь його повну державну незалежність.

ДЕ ҐОЛЬ РАХУЄТЬСЯ З РОСІЄЮ, БО ВОНА БУДЕ ДОМІНУЮЧОЮ СИЛОЮ

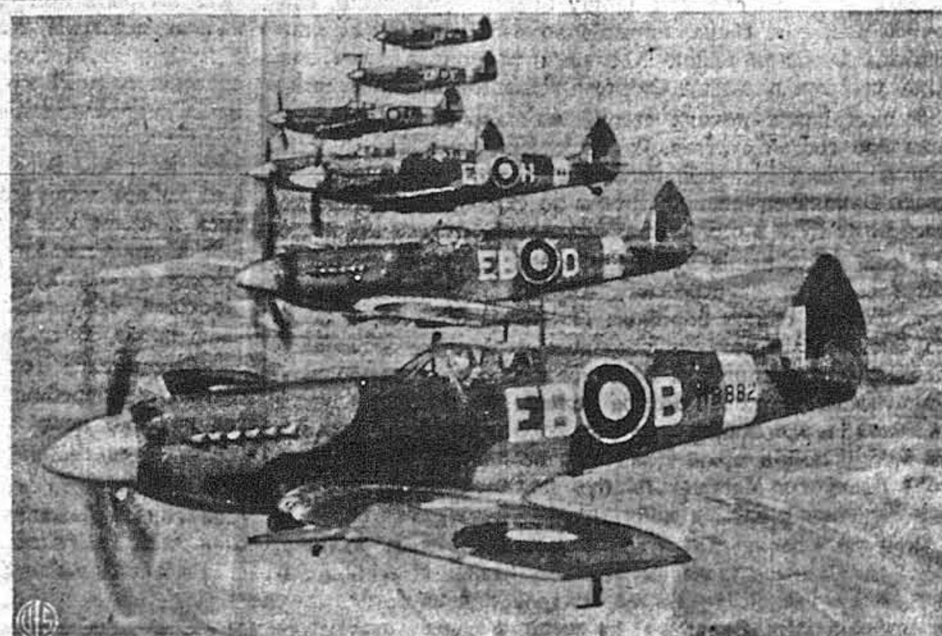
АЛЬЖІР. — Є певні намагання облекшити заяву ген. де Ґоля про союз з „дорогою і могучою Росією". І то в такий спосіб, щоб не наражувати собі тим Англії та Злучених Держав. Отже з близького кола де Ґоля кажуть, що ґенерал говорив недавно про „західну групу держав", звязану з Францією, що було причиною запиту советського посла Богомолева, що це має означати. Тепер нібито ген. де Ґоль мав зробити зворот в сторону Росії тому, щоб вона не думала, що він її виключає від союзу... Та інші коментатори стоять при тому, що слова де Ґола про те, що Росія буде домінуючою силою в повоєнній Европі, поки Німеччина знов не дійде до сили, треба брати дослівно, бо так думають всі французи, що хочуть тісного союзу з Росією. Ще інші кажуть, що де Ґоль висказався так виразно в сторону Росії, щоб тим заманіфестувати своє неґодовання супроти Англії й Америки.

ПІДПИСАНО СОВЄТСЬКО-ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ ДОГОВІР

ЛОНДОН. — Підписано такий договір, який має бути „взірцем" для інших подібних договорів, коли іде про Совєти. Це є договір між СССР і Чехословаччиною, який обіймає точки, що вирішують, хто має правити землями, що передше входили в склад Чехословаччини, а тепер зістали відбиті від німців, чи мадярів. Отже під військовим зглядом вони будуть підлягати советському (аліянтському) військовому командантови. Як якась територія перестане бути бойовою, то там буде урядувати чеська адміністрація. Те, що відноситься до воєнних операцій, буде під приказами військового команданта так довго, як довго триватимуть ті операції.

КАЖУТЬ, ЩО БАЧИЛИ ОБРАЗ ХРИСТА

ІПСВІЧ (Англія). — Капелян британської армії, Гаролд Ґалфрей Ґрін, запевняє, що він переконався, що правду кажуть його парохіяни з Іспвич, що підчас бомбового алярму бачили в облаках хрест з обличчям Христа.

НОВІ МОДЕЛІ АЛІЯНТСЬКИХ ЛІТАКІВ.— Маємо перед собою найновіші моделі бомберів, відомих під назвою „Спітфайерс". Бачимо їх у бойовій формації, при вправах, бо саме так будуть налітати на ворога підчас інвазії. Ті моделі мають багато нових уліпшень.

АМЕРИКАНЦІ ЗІСТРІЛИЛИ 119 ВОРОЖИХ ЛІТАКІВ, БОМБАРДУЮЧИ БЕРЛІН І БРУНСВІК

ЛОНДОН. — Столиця Німеччини є далі бомбардована день за днем. Знов заатакувало її до 2,000 американських бомберів. Та покищо годі ствердити величини нанесеної шкоди, бо Берлін був в хмарі димів, що взносились з тих руїн, що остали наслідком бомбардовань з неділі. Зате більше знати про шкоду в Брунсвик, де находиться велика фабрика літаків. Там прийшло теж до сильної повітряної битви з німецькими летунами. Наслідком тих повітряних операцій знищено 119 ворожих літаків.

БРИТІЙЦІ НАД ФРАНЦІЄЮ.

В тому самому часі британські повітряні формації бомбардували фабрики воєнного знаряддя та комунікаційні шляхи в полудневій Франції. Інша частина літала над Бельґією.

ВТРАЧЕНО 57 ЛІТАКІВ.

Разом в однім дни вилетіло з Англії до 4,500 воєнних літаків різного типу, що бомбардували різні місцевости і зводили бої з ворогом. В налетах на Берлін і Брунсвик брало участь понад 2,500 американських бомберів. Разом усі втрати, що їх понесли американці в тих налетах і боях виносили 57 літаків. Стільки не вернуло назад до Англії.

НА КРИМІ ЗАЧАЛАСЬ СОВЄТСЬКА ОФЕНЗИВА.

ЛОНДОН. — По 18-дневній перерві зачалась воєнна акція, яку можна вважати советською офензивою на Кримі, спрямованою на те, щоб викинути німців з Севастополя, де ще вони держаться. Початкові бої, що були завзяті і тривали два дні, скінчились тим, що советські частини поступили вперед на чотири милі. Тепер вони находяться в тих місцях, де треба надіятись найсильнішого ворожого опору. Советський наступ був підготований артилерійним сильним вогнем з суші й з кораблів з моря.

ЗАХІДНА ЕВРОПА — ТВЕРДИНЯ.

ЛОНДОН. — Так виглядає, що німецькі окупанти перемінюють Голяндію та Бельґію в одну велику твердиню з тим, що надіються, що Аліянтам прийдеться її довго облягати. Полевий маршал Ромель має обїзджати особисто різні місця і там виголошувати патріотичні промови до німецьких частин, яким прийдеться ту „твердиню" обороняти. В полудневій Голяндії знов проголошену нову територію „замкненою", куди не впускається цивільних людей, а теж не дозволяється їм плавати човнами по тих місцях, що залиті водами на приказ німців.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В СХІДНІЙ ІНДІЇ.

ЛОНДОН. — Японці зачали ґенеральну офензиву в Маніпур Гилс в східній Індії, але не тільки, що нічого не зискали, але в деяких місцях ще втратили дещо з тої території, що її передше здобули.

БОМБАРДУЮТЬ БУКАРЕШТ.

ЛОНДОН. — Столицю Румунії, Букарешт, бомбардовано вже третій раз зряду. Бомбардували американці. На Румунію звертають тепер більшу увагу тому, що звідтам іде допомога в зброї і харчах німецьким частинам на Кримі.

СКРІПЛЯЮТЬ НОРВЕҐІЮ.

ЛОНДОН. — З Стокгольму доносять, що німецький ґенерал фон Фалькенгорст, що є командантом Норвеґії, обїхав цілу територію. Це має бути ґенеральна інспекція, переведена зогляду на обаву аліянтської інвазії, яка може зачатись і з Норвеґії.

НАТИСКАЮТЬ НА ТІТА.

ЛОНДОН. — З кватири маршала Тіта доносять, що німці використовують аляінтську передишку на всіх фронтах на те, щоб зліквідувати партизанські загони в Юґославії. Але, каже Тіто, „наші частини ставлять героїчний опір".

ДВІЧИ БОМБАРДУВАЛИ ҐВАМ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Адмірал Честер В. Німіц, начальний командант Пацифічної Фльоти, подає, що вже другим наворотом бомбардовано японську базу в Ґвам. Американські бомбери, що вилітали з Маршал Айлендс, відбули дорогу, довгу на 2,000 миль. В боях з японськими летунами знищено певно сім літаків, а три правдоподібно. Від початку війни це є тже третє бомбардовання.

ҐАНДІ ПОЗДОРОВІВ.

ПУНА (Індія). — Могандас К. Ґанді, гіндуський провідник, випущений недавно британською владою на повну волю, почувається тепер цілком добре і збирає всі можливі інформації, що є в звязку з воєнною ситуацією. Лікарі доражують йому спокій, та він відповідає, що має вмирати, то „не хоче вмирати темняком".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАМІТНА ОСТОРОГА

Ню Йорк Таймс заговорив у своїй передовиці на тему „поділеної льояльности" американських громадян. Іде тут, як легко догадатись, про американців, що родились в чужих краях, чи таких, що є „чужинецького походження", а ще не замериканізувались до цеї міри, щоб не зважаючи на сентимент до країв, звідки походять, чи де родились, поводились і відчували „по американськи", ставлячи інтереси Америки на першому місці.

Назагал, стверджує часопис, так є, що навіть націстівській пропаґанді не вдалось збаламутити „20,000,000 американців німецького походження" (стільки їх тут націсти нарахували!), бо крім маленької горстки загорільців, всі інші „німці" остали льояльними до Америки і її демократичних ідей. Таке саме можна сказати і про американських японців.

Значить, що властиво так є, що коли іде про війну, то не булоб потреби писати в справі льояльности американців чужинецького роду чи походження, бо нема за це ніякого страху. Так і думає згадана ґазета. І тому займається іншою справою, так сказатиб „повоєнною льояльністю". Або іншими словами тим: Як треба поступати американським горожанам чужинецького роду чи походження, коли будуть по війні вирішуватись різні справи, що будуть теж дотикатись тих країв, з якими вони звязані родом чи походженням.

Очевидно, що й тут можнаб припускати, що всі вони поводитисьмуть так, що й тут матимуть на увазі в першу чергу добро та інтереси Америки. Та видно, що Ню Йорк Таймс має побоювання, що так може й не бути, коли підносить це питання.

Отже вирінули ті побоювання в звязку з тою польською пропаґандою в Америці, яка тим чи іншим способом „лякає" уряд чи головні партії „польськими" голосами при виборах на президента, якщоб так сталося, що Польща не дісталаб по війні назад західно-українських і білоруських земель та Вильна.

Теж й постава польського ксьондза в Москві, С. Орлеманьского, родженого в Америці, що то поїхав до Сталіна пертрактувати в справі Польщі як „практичний американець" і як „поляк", насуває побоювання. Бо от цей „практичний американець" промовляв з Москви до поляків в Польщі в такий спосіб, що говорив про Польщу як свою „батьківщину", а про поляків як своїх „співгорожан", звертаючись рівночасно й до своїх „американських співгорожан", а тим, каже Ню Йорк Таймс, він представив себе ні американцем, ні поляком.

Ось так американські поляки з двох різних політичних таборів дали своїм поведенням причину до розгляду „чужинецької справи", себто розгляду льояльности американців чужинецького роду чи походження. Як в одному так і другому випадку поступають нерозумно, з шкодою для себе й інших національних ґруп в Америці. Та це наука для інших, як треба в таких випадках поводитись, коли хочеться зробити щось добре в Америці для тих країв, з якими нас лучить сентимент, бо ми там родились, чи тому, що звідтам походить наш рід.

За "Mare Nostrum" у нашій півкулі

В політичнo-економічнім світі відготовляється бизнесову конференцію між Північною й Південною Америкою. Ця конференція відбудеться в Ню Йорку в днях 9—18 травня, коли то зідеться 21 комісій Між-Американського Розвитку для обговорення можливостей спільної загально-американської торгівлі і розвитку природних багатств. Неурядовий Вашинґтон твердить, що це є спроба добути ринок збуту („маркет") для північно-американського промислу в кожній південно-американській республиці, котра лише пришле свою делеґацію. Тепер саме відбувається конференція Міжнародної Орґанізації Праці, а в вересні відбудеться у Вашинґтоні Між-Американська Технічно-Економічна конференція. Все те дасться повязати разом.

Промисловці й стейтсмени.

Травнева конференція зведе разом промисловців і інших бизнесменів з нашої півкулі в такій кількости, якої ще не бувало в історії. Опікунчим ухом конференції має бути Нелсон Ракефелер, координатор Між-Американських справ. Осінна конференція у Вашинґтоні має звести міністрів закордонних справ і інших високих політичних чи дипльоматичних урядовців з 21 держав разом із технічними знавцями торгівлі та експльоатації природних ресурсів. Опіку над цією конференцією обняла Пан-Американська Юнія.

Обидві конференції будуть спиратися на плянуванню поширити те, що вже фактично заіснувало. Вчасі теперішньої війни ведеться посилена торгівля між Північною й Південною Америкою на таку скалю, якої досі не було, а крім цього тепер якраз показуються прихильні знаки, що добробут південно - американських републик зміцниться, коли ці звязки втримаються на будуче.

В 1938. році експорт із Злучених Держав до країв Південної Америки дійшов до $ 495 міліонів вартости, а імпорт звідтам лише на $545 міліонів. В 1939 році експорт був на $543 міліони, а імпорт на $646 міліонів. В 1943 експорт дійшов до $800 міліонів, а імпорт до $1,300 міліонів. Кожен, хто лише трошка займається торгівлею, розуміє, що зиск для купця росте, коли він може більше вивозити - експортувати, ніж ввозити - імпортувати. Отже, коли експорт із Злучених Держав до Південної Америки маліє, а імпорт росте, то це значить, що Південна Америка зискує!

Проблеми американських конференцій.

Під дискусію обох або лише одної конференції прийдуть такі справи: 1. Як можуть бути втримані промислові підприємства в південних републиках, а саме ті, що повстали вчасі війни, або як їх „здемобілізувати"? — Як приклад хай послужить таке питання: В Бразилії повстав специяльний банк для експльоатації ґуми після того, як довіз ґуми з Пацифіку перервався внаслідок японських успіхів. Цей банк повстав з ініціятиви Злучених Держав, бо нам треба було ґуми. Що тепер станеться не лише з банком, але теж і з цілим ґумовим промислом? 2. Що зробити з надвишкою продуктів? — 3. Як наладнати мита, тарифи або інші управильнення торговельних оплат? 4. Які галузі південно-американського промислу треба надальше втримати, а які ще розвинути? — Як приклад треба подумати над такими справами: Вчасі війни Злучені Держави вивезли до Мексика залізничий виряд, до Бразилії будівельний матеріял на фабрики сталі, до Венезуелі прилади до експльоатації нафти, до Чіле машинерію для розвитку текстильного (ткацького) промислу.

Зокрема треба передумати 5. Справу, а це сфінансування різних економічних замислів. Тут треба передумати можливість інфляції, а властиво конечність запобігти інфляції. — На це таке пояснення: Південно-американські держави хотілиб мати готівку із Злучених Держав, та водночас вони хотілиб мати теж контролю над промислом у себе. Все те не легко погодити, бо тут треба якось догодити і вовкови і вратувати козу. Багато корпорацій із стейтів мають свої розгалуження („субсидіяріс") в південних краях. Урядовці стейтських корпорацій домагаються, щоб не відмовляти громадянам з південно-американських республик вкладати теж і свій капітал і приймати їх до праці та до управи бизнесом. Деякі південно - американські уряди вже ведуть переговори зо стейтськими інжинірськими товариствами для розвитку свого краю. Як приклад на те може служити Генрі Кайзер, який вже дістав контракт на розвиток земельних просторів у Венезуелі на такій підставі, що він візьме 50% місцевого капіталу, а других 50% дістане із Злучених Держав.

Ще є й 6. точка до розвязання, а саме: Чи туристи із Злучених Держав до південно-американських країв причиняться до зближення обох половин Американського Континенту? Тут важну ролю буде грати розвиток комунікації. — Треба буде на конференціях поважно подумати про продовження стейтських виасфальтованих доріг, про управильнення оплат за корабельні карти, про повітряні лінії і т. л. Впарі з тим важні будуть новости в санітації, бо здоровля людей мусить бути належно забезпечене перед пошесними недугами, а крім цього навіть і в відсталих південно - американських краях треба ввести такі життєві вигоди, як маємо тепер в Злучених Державах. Від налаження таких і тим подібних справ залежить теж питання, чи море, яке окружає Американський Континент можна буде назвати „Нашим Морем" на взір старо-латинського вислову, що Середземне море було для римлян „Маре Нострум" (наше море).

Проф. Микола Чубатий.

Завваги до Шевченківських свят американських українців

Шевченківські поминки та їх значіння.

Негайно після смерти Шевченка зродився серед українських людей звичай святкувати щорічно память Шевченка в місяці березні, як тім місяці, в якім поет народився та помер. Шевченківські поминки прийнялися по всій Україні та всюди там, де живуть розкинені по цілому світу українські люди.

Немає такого звичаю і в такий спосіб вшановувати своїх ґеніяльних поетів в інших народів. Серед українців такий звичай зродився та принявся стихійно. На Великій Україні це свято перемінялося в якусь напів релігійну маніфестацію національного характеру. Люди зачинали свято Шевченка все Заповітом — „Як умру то поховайте...", який відспівували часто клячучи. Кінчили національним гимном „Ще не вмерла Україна...", співаним стоячи, на позір.

Програма свята була завжди дуже старанно добирана, майже вся без виїмку з творів Шевченка. Біля співів конечно мусіла бути деклямація одного із віщих творів поета, немов відчитання евангелії в церкві.

Заборона Шевченківських Свят за царату тільки підносила настрій потаємно улаштовуваних свят мало не до якоїсь екстази. Вона ціхувала Шевченківські свята в перших роках російської революції. Коли іде про большевиків, то вони дозволяють на шевченківські свята, одначе, говорять люди, що ті свята стратили в них давний характер, а прибрали казьонний. Про це зрештою не може бути сумніву, хто знає большевицьку дійсність.

Може насуватися сумнів, чи потрібні нині в Америці ці свята. І чи вони взагалі були потрібні, коли інші народи не мають рівнорядних святкувань поминок своїх національних ґеніїв-поетів?

Відповідь на це буде, що вони безумовно потрібні. Вони свідчать тільки як найкраще про український нарід. Щорічне шевченківське свято засвідчує, що українські люди крім матеріяльних приземних інтересів мають таки ще духові взнесліші заінтересування тими ідеалами, що їх голосив Шевченко.

Чому саме Тарас Шевченко заслужив собі на таку виїмкову пошану? Відповідь ясна кожному свідомому українцеви. Шевченко був не самим тільки поетом, що взнеслі думки вміє вбирати в гарну форму, в поетичні звороти. Шевченко направду був віщим пророком та будителем сумління українських людей. Можна читати його твори й десять разів, а все нові думки приходять. Читаймо поеми Тараса Шевченка у такі історичні часи як нині, коли рішається українському народови бути чи не бути. Шевченкові слова стають осторогою перед зрадою запроданців на чужій службі, криком до земляків не дати вебе приспати, вказівкою, що без жертв кровавих не стане Україна вільною та незалежною.

Тому поминки Шевченка пригадують нам щорічно наші обовязки супроти того народу, з якого ми походимо, якого кров пливе в наших жилах. Ось і тому поминки Шевченка потрібні, ба навіть конечні, але під деякими умовинами.

Як святкувати нам память Шевченка?

Поперше, Шевченківське свято мусить відбуватися гідно та цілою громадою без різниці соціяльних, релігійних чи партійних поглядів. Як у березні святкуємо Шевченка поминки, мусимо тямити його слова: „Обнімітеж брати мої найменшого брата, нехай мати усміхнеться, заплакана мати". Колиж українські люди скоса один на одного глядить, бо їх поріжнює віра чи партія, краще не святкувати поминок Шевченка, коли їх не можемо святкувати тут — єдиними устами та єдиним серцем — як національна збірнота.

Гідність шевченківського свята мусить показатися в старанній підготовці та у зовнішнім святочнім вигляді концертової салі. Підготовка хорів та деклямацій мусить бути старанна та всі обовязки виконані по громадськи. Це є прямо каригідним, коли непрофесійні артисти, виконавці музичних точок чи деклямацій, кажуть собі за свої виступи платити. Краще зрезиґнувати з їх услуг! Обовязком кожного хору, кожної громадської установи є причинятися до звеличення шевченківського свята.

Не менше важний вигляд салі. Пригадаймо собі старий край та все прекрасно прибране погруддя поета рушниками та повеню живих квітів. Коли немає погрудь, то нехай портрет поета буде принайменше прибраний гідно, хоч скромно рушниками. Я мав спосібність бути перед двома роками в одній позанюйорській місцевости з промовою на шевченківськім святі. Народний дім гарний, як в багато місцевостях поза Ню Йорком. Підноситься куртина, а сцена пуста, ані сліду з святочного настрою. Є портрет Шевченка, але він висить на фронтовій стіні біля куртини від салі скривлений, від років видно, напоперек під кутом 45 ступнів. Бували там напевно щороку шевченківські свята та навіть того бідного Шевченка на стіні не випростували. Вартоб знати, чи по двох роках він дальше у такій позиції?

Шевченківські поминки та інші патріотичні імпрези.

Вкінці, шевченківське свято нехай буде для себе... потреби лучити його з другими патріотичними імпрезами, бо це тільки нарушує святочний настрій свята та абсолютно в нічім не помагає другій патріотичній імпрезі. В останніх тижнях з нагоди тогорічних шевченківських свят появлялися дописи про слабу участь громадянства в тих святкуваннях. Таке саме було теж в Ню Йорку. Прикре явище, коли на такім святі крісла світять пустками; чи говорилоб це може, що серед американських українців вигасає огонь любови до шевченківських ідеалів?

Шукаючи за причинами, я прийшов до переконання, що саме це лучення двох імпрез обнижує святочний настрій шевченківських поминок. Люди байдужніють до них. Результат такий, що немає ні належно відсвяткованого свята поета, ні теж немає матеріяльних успіхів в користь тих імпрез, які напевно булиб на сто відсотків кращі, колиб були влаштовані окремо.

Американським українцям конечно треба підтримувати цей гарний звичай поминати поета щорічним святом не злим тихим словом, але треба усунути всі ці невластивости, що вкрадаються в способи українсько-американського святкування тих поминок.

Оце думки, що насуваються мені на закінчення тогорічних шевченківських свят. Коли мої думки промовляють кому до переконання, булоб добре застановитися над ними заздалегідь, щоби наступного року було інакше.

Моральний успіх, національний підйом викликуваний звичайно шевченківськими святами варта того, щоб не тільки доброго звичаю наших батьків та братів не залишити, але його ще ушляхотнити.

АНАСТАЗІЯ Г. БІЛОВУС

КАТРУСЯ

Оповідання з давної минувшини.

(До друку зредаґував Ол. Луговий).

14)

Дорошенкових послів у Стамбулі зразуж посаджено під сторожу. Про них сіяли чутки, що це ніякі посли, а шпигуни, які приїхали вивідатись про слабі місця турецької столиці, щоб на неї напасти і зруйнувати. Всі ті чутки повставали в дворі великого везира. Посли непевні були навіть за своє життя. Кожного дня юрби домагалися смерти джаврів. Колиж довідався про посольство самий Магомет IV — призначив охорону послів з своєї прибічної сторожі, загрозивши їй, що за життя послів відповідають власними головами. Улекшити умови їх життя проти волі везира і його ставлеників не зміг навіть він.

Напад на Османа став для нього приводом почислитися з підступним везиром і його клікою. На рано Осман з обома синами і задержаним невдахою-злочинцем виїхали у столицю. Їхали на непевне, може і на смерть, тож і мусіли відповідно узброїтися. Слугам і робітникам наказано охороняти посілість та нікого з чужих туди не пускати.

Відважна трійка їхала просто в пащу звіря і добре собі це усвідомлювала. Допомогти їм добутися до султана могла тільки несподівана їх поява у столиці, й хіба розгубленість ворогів паші, тою несподіваною появою викликана. Розсудний Осман на несподіванки не дуже покладався. Для більшої забезпеки і успіху виправи доріжками добрався до касарень яничарів, зясував командантам причину своєї несподіваної візити і... за яку годину вулицями Стамбулу машерував кількасотний кінний відділ з пашою, тобто головним командантом яничарських частин, та Османом-пашою з синами на чолі. До такого ворога приступити вже було важко.

Відділ без перешкод дістався до султанської палати. Спішені яничари заняли вартові пункти поряд з вартовими прибічної сторожі султана. Коні залишилися на площі. Перехожі з острахом оминали площу бічними вуличками, сподіючись розрухів. Паша яничарів зо своїми кількома старшинами і Османом-пашою з синами та придержаним злочинцем увійшли в палату. Сторожа віддавала їм скрізь шану.

У внутрішних покоях старий мамелюк-єгиптянин повідомив про гостей султана. Їх запрошено до обширної салі. Увійшли туди тільки оба паші, решта зісталися в передній кімнаті. Виконавець нападу дріжав зо страху; це вперше довелося йому бути в серайлі падишаха, так близько від нього.

В салі обох пашів зустрів убраний у довгий шовковий халат і синю феску поважний, літ під шістьдесять, турок, з довгою, вже сивою бородою. Постать і обличча, а особливо бистрий зір великих розумних очей дуже нагадували Сулеймана Справедливого, його прапрадіда. Бракувало тільки рішучости у рухах і якоїсь величі, що характеризувала Сулеймана і в критичних хвилинах його життя і здобула йому в історії попри прикметник Справедливого, також Пишного і Великого. Магомет IV був подібним прадідови лицарем-володарем, але... у мініятурі.

Прибулі віддали, по східному звичаю, пошану падишахови. Той відповів ласкавим уклоном голови. Не сідав самий і не прохав сідати гостей. Голосу падишаха не може чути простолюдин. Звичайно, на великих святах султан пошепки передавав те, що хотів сказати, придворному улемови, а той повторював слова володаря голосно. Тут не було потрібно перекладчика: перед султаном стояли два визначні достойники імперії, бойові ґенерали, оба походженням з старих сельджуцьких родів. Розмова велася без передавачів і свідків.

Осман-паша розповів падишахови про звільнення своїх невільників, зруйнування палати в столиці спровокованою прихильниками везира юрбою, далі розповів про підісланого вбийника, і прохав його переслухати. Перейшов врешті на державні справи, зясовуючи, що цей великий везир, мабуть невірний грек, а не турок, бо діє Туреччині на шкоду, вживає підступів, войовникам чужих і огидливих, накладає з невірними Московією і Лехістаном, забувши, що у московському ярмі мучиться й досі до 15 міліонів послідовників пророка, давніші казанське й астраханське царства, що прагнуть прилучитись до правного свого володаря, наступника пророка. Бере хабарі від невірного короля Лехістану і за хабарі допомагає тій державці зміцнитись й розростатись коштом козацьких земель, земель народу, що одинокий з християнських народів заслуговує на приязнь і підтримку з боку Туреччини. А подолавши козаків Лехістан і Московія обрушаться на володіння падишаха, або його наступників, знищать правовірних...

Осман-паша говорив переконливо. Султан уважно вислухав, не перебиваючи. Опісля, як Осман закінчив, запитав коротко пашу яничарів:

— Чи достойний Мустафа поділює думки Османа-паші?

— Цілковито, великий володарю. Я, мої старшини і війська горять бажанням помірятись силами з невірними московитами і Лехістаном, на славу й велич падишаха... Війська чекають зміни, могутний володарю...

(Дальше буде).

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. Я ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

З Офісу Военних Інформацій у Вашингтоні

Жінки і молодь повинні голоситись до праці на фармах.

Фармери потрібуватимуть цього року 4,000,000 більше робітників. Военна Адміністрація Харчів є тої думки, що 1,200,000 американської молоді і 800,000 жінок моглиб легко найти спосіб попрацювати кілька місяців, тижнів, чи навіть кілька днів на фармі і помогти фармерам продукувати поживу. ВАХ каже, що всі ті люди, які минулого року помагали фармерам збирати збіже, або працювали на городі, повинні й цього року зголоситися до праці, хочби на кілька день.

Военна Адміністрація Харчів говорить, що харчі відграють велику ролю у війні, і ті люди, що мають літом вільний час — повинні помогти фармерам продукувати поживу. В Америці, кажуть, є 8,000,000 людей, що постійно займаються рільництвом. Багато з них мають свої власні фарми, а багато або винаймають землю, або просто працюють у фармерів. Це такби мовити, домашна армія, до якої повинен пристати кожний громадянин, що має в літі вільний час.

Робити треба так: Хто може попрацювати на фармі ціле літо, той повинен голоситися до праці тепер. А ті, що мають інше важне заняття і можуть працювати на фармі лиш кілька день, повинні дивитися, коли місцева преса або радіо скажуть, що фармерам конче треба помочі, і де саме.

Молодь — хлопці і дівчата, які хотіли би працювати під час вакацій на фармах, повинні зголошуватися до принципалів вищих шкіл, або до повітового суперідента шкіл у своїй місцевости. Він скаже, де саме потрібно людей до праці. Можна дістати про це інформації в місцевих організаціях молоді, таких наприклад, як Бой Скавтс або Доблю Вай Сі Ей.

Старші, як чоловіки так і жінки, що хотіли би працювати на фармах, можуть зголошуватися до повітового агента рільництва, а він вже скаже, де можна найти відповідну працю. (В деяких місцевостях жінки можуть дістати інформації про відносини на фармах в жіночих організаціях, таких як Ей Доблю Ві Сі, Вай Доблю Сі Ей, або в місцевих організаціях оборони).

Ще одна річ. Як хто має вільний час, а хотів би працювати в фабриці, що приготовляє харчі, то повинен зголоситися до Федерального Бюра Праці в своїй місцевости. Ті, що мають або матимуть лиш кілька тижнів або кілька днів вільного часу, хай слухають радія або найдивляться в пресі, коли саме і де буде потрібно помочі в фабриках, що продукують харчі.

Воєнна індустрія в Америці потрібує два міліони жінок-робітниць.

Офіс Военних Інформацій зробив заяву, що на основі дослідів департаментів Війни, Фльоти, Праці, і Военної Комісії Лютської Сили, Федеральної Агенції Обезпечення, Федеральної Агенції Праці та Бюра Перепису — жінки становлять одну третю часть военних робітників в Америці. Сьогодні нема в Америці одної великої індустрії, яка не приймалаб на працю жінок.

Хоч є велике число жінок, які працюють в оборонній індустрії, федеральні установи кажуть, що число робітниць мусить збільшитися від 1,500,000 до 2,000,000. І то найдальше до місяця липня. Уряд був би дуже вдоволений, якби жінки зголошувалися до сезонової праці на фармах або в фабриках консервування харчів. Вони мусять заступити місця тих робітників, яких забрано до військової служби.

Якби до липня цього року зголосилося до праці 1,500,000 жінок, то число жінок на важній роботі в Америці виносилоб 17,900,000 душ. Таке власне число жінок працювало в краю минулого літа. Федеральні установи кажуть, що цього літа мусілоб зголоситися до користної праці більше число жінок, бо перше, вони повинні заступити місця тих людей, що покликані до війська, а друге, що вони повинні звільнити від праці робітників, яких потрібно в інших підприємствах.

Лісова Служба остерігає курців і літників.

Бюро Лісової Служби при Департаменті Вільництва в Америці остерігає курців і літників, що в краю річно буває більш 210,000 лісових огнів, які нищать пересічно 31,233,000 акрів ліса. Це є незвичайно велика шкода і її треба якось оминути.

Бюро Лісової Служби доводить, що 90 відсотків лісових огнів спричинюють неуважні курці і літники, які через недбальство руйнують американські ліси. Лісова Служба уважає своїм обовязком перестерігти їх і дає такі поради:

Курці: 1. Якщо ви ідете в ліс, то в першу чергу уважайте на пересторогу **„Но Смокінг"**. Це саме відноситься й до інших місць, де є такий напис, не робіть різниці, чи це в лісі, чи на преріях, де є суха трава, що може легко загорітись. 2. Як конче хочете закурити, то пристаньте в такім місці, де нема ні сухої трави, ні ріща, що скоро може загорітись. Куріть там, де безпечно курити. 3. Як запалюєте цигаретку, то не кидайте запалений сірник на землю, а згасіть його. 4. Як кидаєте скурки з цигаретки, цигара, або попіл з люльки, то перше здусіть огонь.

Літники: 1. В першу чергу шануйте стейтові закони. Як хочете „кемпувати" там, де недозволяє закон, то перше дістаньте на те дозвіл від стейтового сторожа. 2. Як розкладаєте вогонь, то визбирайте на пять стіп довкруги все, що може легко загорітись. 3. Розкладайте огонь не на траві, а в ямі. Опускаючи місце, де розкладали огонь, (а) погасіть його, поляйте водою; (б) недогарки обляйте водою з усіх сторін; (в) поляйте водою землю довкола огню і дивіться щоби де іскри не лишилося.

Перестoрога секретаря Ікеса.

Адміністратор Палива Геролд Л. Ікес остерігає людей в середно-західних стейтах, що, коли вони не замовлять на наступну зиму вугля, яке добувають в тихже стейтах, а надіються, що пізніше дістануть вугля, яке добувають в полуднєвих Апалахіях, то вони можуть серіозно розчаруватися й обходитися з меншою кількістю вугля ніж їм буде потрібно.

Адміністратор Палива звертає увагу людям, котрі палять вуглем, що вони обовязані чимскорше виповнити „декларацію" про кількість потрібного їм вугля і переслати не до Адміністратора Палива, а до свого „дилера".

Тримайте „спрей ганс" в доброму стані.

Рада Военної Продукції видала заяву, в якій говориться, що власники домів повинні тримати „спрей ганс" в доброму стані, бо в Америці великої кількости виробляти не будуть. Бюро Цивільних Потреб сказало, що в першій половині цього року американцям буде потрібно 5,000,000 „спрей ганс", а на це призначено тільки 468.6 тон металю, з якого фабрики будуть в силі виробити не пять міліонів, а 3,200,000. Може бути ще й так, що вони навіть такого числа не вироблять.

Крім того — цивільному населенню бракуватиме отрутного плину до винищування стоніг, тощо; державні урядники кажуть, що його зараз багато вживає армія в тих частях світа, де може кинутись малярія.

Вісти з Вашингтону.

Окружні філії Бюра Контролі Цін вже включили ягоди до комунальної листи законних цін, а підстельні ціни остаються такі самі, як були в 1943 році... ОПА остерігає власників авт, щоби не нищили рекордів інспекції гумових опон, бо хоч тепер вже не вимагають періодичної інспекції опон, то згаданої книжки буде треба при виповнюванні аплікації на газоліну і опони. Власники авт повинні завше мати цей рекорд при собі, як їдуть автом, а продаючи авто, повинні передати його тому, кому продали авто... Далі ОПА обявила, що вояки, які находяться на відпустці, діставатимуть купони на фунт цукру на 36 обідів, в як харчуються в родині, від 8, до 30 днів. Це є тому менше... Офіс Оборонної Транспортації оголосив, що літники не зможуть користуватися Пулманом цього літа, а ті, що подорожуватимуть в так званих „екстра дей ковчах", або в спеціально найманих босах, то мусять наперед постаратися про дозвіл. Офіс Оборонної Транспортації даватиме дозвіл на винайм спеціяльних босів до виїзду на літнисько для тих дітей, яких батьки працюють у воєнній індустрії.

Історія з Святом Соборности Українських Земель — у Канаді

В канадійських українських газетах поміщено листа Провінціяльного Комітету „Товариства Канадійських Українців" до „Комітету Укрвінців Канади" в справі спільного святкування **„Свята Соборности Українських Земель"**. Українські народні газети в Канаді вважають „Товариство Канадійських Українців„ комуністичною організацією і пишуть про нього як про „московську агентуру". Знов „Комітет Українців Канади" є загально признаним політичним речником і представником канадійських українців не-большевиків.

Передаємо отсим оригінальну переписку між Товариством Канадійських Українців і Комітетом Українців Канади.

I. Лист „Товариства Канадійських Українців".

„До Комітету Українців Канади у Виннипегу. Шановні Громадяни:—

Ініціятивний Комітет Українських Прогресивних організацій у Виннипегу звертається до Вас з пропозицією спільно вшанувати звільнення українських земель від націстських агресорських окупантів, що, без сумніву, буде доконане в найближчому часі.

Плянів святкування ми ще не маємо. Якщо Ви погодитесь на нашу пропозицію, то призначіть від себе представників з трьох чи пятьох осіб, та повідомте нас про це, щоби ми могли вибрати таке саме число, які зійшлисяб разом і обговорили питання самого святкування, а погодившись, розробилиб його пляни, визначилиб час і місце і т. д.

Злишним тут розписуватись про важливість часу та про історичне значення цього в житті українського народу. На нашу думку — тепер є найкращий час для того, щоб ми по такому питанні, як звільнення українських земель, знайшли нарешті спільну мову.

Про своє рішення просимо скоріше повідомити нас на адресу: M. Kaщак, c/o Ukrainian Labor Temple, Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg.

З поважанням, М. Кащак.

II. Відповідь „Комітету Українців Канади".

„Провінціяльний Комітет Товариства Канадських Українців".

Шановні Громадяни:—

У відповідь на Вашого листа з 13. квітня 194, Комітет Українців Канади на своїм засіданню 25. квітня припоручив мені написати Вам наступну відповідь:

Нічого більше ми не бажалиб, як відсвяткувати спільно і публично звільнення українських земель від всяких окупантів. Ми певні, що нічого більше український нарід не бажає, як того, щоб Україна була вільна. Одначе вільною вона може називатися тільки тоді, коли господарем в ній буде сам український нарід — без опіки якихбудь сусідних чи дальших народів. Ми певні того, що український нарід не бажає собі бути не тільки під зверхністю Берліну, але й під зверхністю Варшави, чи Москви.

Оцю засаду приняв Комітет Українців Канади в пору свойого заснування й досі від неї не відступив. Якщо пригадуєте собі, то Комітет Українців Канади публично зарекордував це рік тому, коли в свойому мемурандумі до премієра Мекензі Кінга заявив: „Коли тільки український нарід мав нагоду висловити свобідно свою волю, то він завжди виявляв бажання суверенних прав і самоуправи". У цім же самім меморандумі Комітет Українців зазначив, що „Український нарід бажає єдности". Питання тоді було якраз у тім, чи Західня Україна має вернутися під Польщу, чи ні.

Кожний українець може тільки радіти з того, що за допомогою Обєднаних Націй українська земля звільняється тепер бодай від одного окупанта. Всеж таки від цього ще далеко до того звільнення, якого український нарід собі бажає. А він, без сумніву, не бажає собі перейти з під одного ярма під друге. І виявляти радість з причини такого переходу означалоб, що він, як не радіє новим ярмом, то на нього бодай погоджується.

Лишаючи на боці те, що Україна не є самостійною, вільною державою, усунення німецького окупанта з Західньої України не дає ще причини до висновку, що воно означає здійснення другого найважнішого бажання українського народу, його бажання єдности, або, як це в політичній українській мові називається, соборности. Коли Західня Україна буде прилучена до Советської України, то й це ще не буде означати соборности України, якою можнаб публично тішитися. Не забуваймо, що поза Західньою Україною лишається ще Карпатська Україна, що не вирішене ще питання Лемківщини, Ярославщини, Холмщини. Остаточно не забуваймо і не сміймо того забути, що поза межами самої Советської України, як вони були до 1939 р., осталися великі області з безсумнівно українським населенням, як північна Чернигівщина, полуднева Курщина й Вороніжчина, значна часть Донської Области, і Кубанщина, які належали безпосередньо до Російської Советської Республики, як чисто-російські території, яким не прислугували навіть номінально автономні права.

Нас болить серце за нашими братів, позбавлених належних їм прав, і цей біль заставляє нас здержуватись від маніфестацій, яких практичне значіння може рівнятися з одобренням очевидних кривд нашого народу.

Не від речі мати на увазі й те, що перше слово в таких випадках належиться найбільш заінтересованій частині нашого народу, населенню Західньої України — населенню, що живе на місці. Та вісти, що встигли дійти до нас з цілком певних джерел є такі, що советська влада в роках 1939, 1940 і 1941 вивезла з Західньої України з політичних зглядів, силою, сотки тисяч українських селян, робітників й інтелігенції — самий найактивніший елемент, і запроторила їх до Казахстану, Сибіру й на Далеку Північ, де вони марно загибають в холоді та злиднях. Память про тих нещасних і невинних, бо ніким не засуджених за якібудь провини людей, на долі найбільш заслужених людей у житті Західньої України, готова перемінити всяке передчасне свято в Канаді на негідну варварську тризну. Краще пождати, поки люди, що були вирвані силою з рідної землі, повернуть до дому, як вільні до вільних. Тоді враз з ними й ми можемо святкувати.

Ми раді тому, що нахабного німця, який думав загарбати Україну, остаточно з української землі викидають. З кожної перемоги над ворогом можемо тільки радіти, але причино для великого національного свята українського народу буде аж мир оснований на демократичних засадах. Ясна річ, що тепер ще на те пора не прийшла. Сподіємося, що Ви в цім всім з нами погодитеся, а коли так, то це буде признака, що між нами знайшлася спільна мова. А це саме вже зможемо вважати за велике національне свято.

З належною пошаною,

ЗА КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ: І. Я. Рурик, діл. секр."

Конкурс

НА УКРАЇНСЬКУ ПОВІСТЬ

Річне засідання головного уряду Українського Народного Союзу, яке відбуло свої наради в березні цього року, застановлюючись над потребами „Свободи", офіційного органу організації, між іншим рішило поробити відповідні кроки для надбання шляхом літературного конкурсу оригінальних повістей, написаних українською мовою, які булиб потім друковані в „Свободі".

У звязку з тим екзекутива У. Н. Союзу, в порозумінню з редакцією „Свободи", оголошує

КОНКУРС

на повісти з життя української іміграції в Злучених Державах або Канаді.

Умовини:

1) Повість має бути написана українською мовою; правопис як у „Свободі"; письмо читке, по можности машинове.

2) Має мати від вісімдесять до сто тисяч слів.

3) Рукопис має бути надісланий до 31. грудня 1944; імя і прізвище автора подати в замкненій коверті разом з рукописом.

4) Повісти, що одержуть першу або другу нагороду, стають власністю „Свободи" в тому розумінню, що часопис має впродовж двох років виключне право друкувати їх в себе як фейлетони, чи видавати ще окремими відбитками. Якщоб на протязі цього часу вони не були видані окремими книжками, а автори зговорились пізніше щодо такого видання з ким іншим, то „Свобода" застерігає собі право першенства.

5) Комісія, що буде вирішувати, чи і яку признати нагороду, буде складатись з трьох членів, з яких один буде з екзекутиви У. Н. Союзу, другий з редакції „Свободи", а третій споза уряду У. Н. Союзу і редакції „Свободи". При оцінці твору будуть брані під увагу такі вимоги: а) оригінальність, б) стиль, в) актуальність порушених у повістях проблем, г) реалістичне зображення характерів.

Нагороди.

Повість, що її Комісія признасть першу нагороду, буде нагороджена премією в сумі 600 долярів.

Повість, що буде їй призначена друга нагорода, дістане премію в сумі 300 долярів.

Для повістей, які не дістануть ні першої, ні другої нагороди, а будуть заслугувати на згадку, призначується 150 долярів на відзначення їх з тим, що до них „Свобода" не матиме ніяких прав.

Разом призначується на згадані літературні нагороди суму $1,050.

Слати твори і запити в справі конкурсу на таку адресу:

"SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БРУКЛИН, (САВТ), Н. Й.

Свячене.

Тому, що в нащій громаді дуже обмаль новинок з народнього життя, бо крім вистав получених з балями бр. св. О. Николая, від. 293. У Н. Союзу малр коли у нас щось твориться, хочу згадати про свячене, уладжене в парафіяльній салі церкви св. Николая при 19 вулиці, в неділю 23. квітня заходами церковного сестрицтва, під проводом Анна Томашевської. Прийшло досить людей на це приняття, але саля таки не була повна, а шкода, бо все було смачно приладжене і вміло подане. Після посвячення страв промовив місцевий парох о. д-р Гулин кілька слів захоти, а потім виголосили теж принагідні промови місцеві громадяни Іван Гулей та С. Демидчук. На сиротинець зібрано $22, отже таки з приняття була й загальна користь.

Василь Мисик.

УРЯДИ НА ВИГНАННЮ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВИЗДУ

ЛОНДОН (ОНА). — Уряди загарбаних націстами держав, які перебувають у Англії по кілька літ, вже приготовляються до повороту додому. Організують адміністраційні апарати, юстицію, тощо. Особливо бельгійці, норвежці і голяндці. У Франції буде адмініструвати комітет генерала де Голя, а чехи висилають спеціяльно назначену місію, яка має ділати в імени уряду. Остаються тільки поляки, які дополітикувалися в Лондоні до того, що сьогодні, коли інші уряди приготовляються до виїзду, вони опинилися ні в цих, ні в тих. Польські дипломати ходять по Лондоні і жалуються, що їм кривда діється.

Норвезький уряд вже має готову всю адміністрацію, яка є готова перебрати всю владу в Норвегії. Як тільки аліянтська армія відбере від німців Норвегію, то уряд негайно вишле туди своїх представників і вони почнуть урядувати без ніяких перепон. Те саме говорять й бельгійці, які також вже мають зорганізовані всі державні установи.

В БОРОТЬБІ З МАЛЯРІЄЮ. — Там, де ведуться в Італії бої наших вояків з німцями, находяться славні Понтійські болота, що є ще „славніші" з того, що там бушує хвороба малярія, що нищить населення і армію. На образку бачимо американських вояків, як роздають населенню найновіші ліки проти малярії.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need botth.

Сущні робітники обовязані мати посвідку, що вони є до розпорядимости. При переношенню до менше сущних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтид Стейтс Емплоймент Сервіс". „Критичні" робітники потребують теж обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ЛЮДЕЙ—ФАБРИЧНА РОБОТА
Досвіду не вимагаємо. Стала робота 66 ц. на годину на початок. 5 днів. — 40 годин тижнево.
BERTH LEVI & CO., Inc.
149 Franklin Street, N. Y. City

РОБІТНИКІВ ДЛЯ РЕСТОРАНУ
КУХАРІВ (БРОЙЛЕРС) $55.00
ДО ЧЕКОВАННЯ ПОЖИВИ І ПРИ КАСІ $40.00
Мужчин до сенвічів і салат $55.00
ENDURO RESTAURANT
FLATBUSH & DE KALB AVE. BROKLYN, N. Y.

МАШИНІСТІВ—ТОКАРІВ І СКЛАДАЧІВ (ASSOMBLERS)
ROBACZYNSKI MACHINE
326 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

МУЖЧИН ПОНАД 18 ЛІТ ПРАЦЯ ПРИ "COUNTER"
Досвіду не потрібно, стала робота, гарні робітничі умовини, нагода на аванс. **White Towers**, 500 W. 181st St., New York, N. Y.

МУЖЧИН до ладунків, тягання і розділювання в **Starlight Laundry,** 2077 Washington Ave., Bronx, N. Y.

ПОРТЕРІВ, стала робота, добра платня, зголошуйтесь у школі, 67 St. & 20th Ave., Brooklyn, N. Y.

ПЕКАРЯ ДО КЕКІВ, 3-й помічник. **Stritt's Bakery,** 6224 Bergenline Ave., West New York, N. J.

METAL STAMPING
POWER PRESS ОПЕРЕЙТОРІВ І ПОМІЧНИКІВ
ЛЮТОВАЧІВ БЛЯШАНОК ДОСВІДЧЕНИХ
JEMS
65 Hope St., Willimsburg, B'klyn.

ЗАГАЛЬНА РОБОТА
Досвід не потрібний, овертайм. Добра платня—важна воєнна індустрія. Принесіть посвідку звільнення.
FISCHER BAKING CO.
242 Livingston St., Newark, N. J.

ВИНДО КЛІНЕРІВ
Добра платня і харчі. Голоситься в Гавзкіпера
SHERRY CATERING INC.
300 Park Ave., New York, N. Y.

ФАБРИЧНИХ помічників воєнна робота. Голоситись між 9 і 3. **Belmont Smelting & Refining Works,** 330 Belmont Ave., Brooklyn. DI 2-4900.

ЧОЛОВІКА топити метаь, воєнна робота. Голоситись між 9 і 3. **Belmont Smelting & Refining Works,** 330 Belmont Ave., Brooklyn. DI 2-4900.

МУЖЧИНИ—МУЖЧИНИ
Загальна фабрична Робота. Досвід не потрібний. Нагода на аванс. Овертайм і бонус. Добрі робітничі умовини. Лонч на місці.
HENRY HEIDE INC.
Employment Dept., 84 Vandam St. (7th Ave. Sub. to Houston or 8th Ave. Sub. to Spring) N. Y.
Потрібний доказ звільнення.

МУЖЧИН помагати огородникам. Вакації; свята вільні. Голосіться: Room 613, 122 E. 42 St. (Lexington Ave.) N. Y.

ПОРТЕРА І ДІШВОШЕРА
Комбінація чоловік і горшкомий; $30 тижнево—добрий і відповідний чоловік матиме стале заняття. Харчі, убрання даємо. Посвідки звільнення вимагаємо. — **Restaurant Dept.** 11th floor. The New York Times, 229 W. 43rd St., N. Y. C.

ПОТРІБНО МУЖЧИН
Досвід не потрібний.
ЯК
ПОРТЕРІВ
І
РОБІТНИКІВ
ДОБРА ПЛАТНЯ
ПОСТІЙНА РОБОТА
Робітники з важної воєнної роботи мусять мати доказ звільнення.
FEDERAL
TELEPHONE & RADIO CORP.
591 BROAD ST., NEWARK, N. J.

НІЧНИХ ПОРТЕРІВ
Від 12. год. в ночі до 8. рано.
STERLING ENGRAVING
304 E. 45th St., New York, N. Y.

СТОЛЯРІВ І ПОМІЧНИКІВ. American Cabinet Co., 210 Paterson Plank Road, Union City, N. J.

РОБІТНИКІВ; 48 годин тижнево. $35, стала робота при будові домів. Голос.: **Castleton Housing Corp.,** Victory Blvd., Staten Island (Bus 6 or 111)

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ДІВЧАТ або ЖІНОК до стрясання, посування і згинання—ручного прасування і прасування сорочок. **Starlight Laundry,** 2077 Washington Ave. Bronx, N. Y.

ДІВЧАТА—ЖІНКИ. ВОЄННА ПРАЦЯ
Досвід непотрібний
Загальна фабрична робота. Нагода на аванс і бонус. Овертайм. Добрі робітничі умовини. Лонч на місці.
HENRY HEIDE, Inc.
Employment Dept., 84 Vandam St. (7th Ave. Sub. to Houston or 8th Ave. Sub. to Spring) N. Y.
Потрібний доказ звільнення.

ДІВЧАТ — Важна воєнна робота; сортувати завивати полотно. Добра платня, стала робота, вакації. **Mr. Kelson,** 436 E. 19th St., N. Y.

ШПИТАЛЕВОЇ робітниці-дівчини. Добрі години—добра платня. 170 W. 76 St., New York City.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. травня, в годині 1:30 пополудні, в салі У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. Просимо численно прийти. Пригадуємо довгуючим членам, щоби платили свої вкладки так, як і інші члени. В місяці квітні вислано деяким членам, що мають позичку в У. Н. Союзі, припімнення, щоби заплатили свій процент. Не маловажте собі цеї справи і старайтеся платити процент і сплачувати довг. Тепер обходимо ювилей У. Н. Союзу і кожний член повинен трохи потрудитися, щоб приєднати нових членів, за що дістанете кредит. — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 14. травня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівнати свої вкладки та приведіть своїх знайомих, або дайте їх адреси фін. секр., а він постарається записати їх до Тов. Сокіл. На зборах будуть важні справи до полагодження. — Т. Кальмук.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. І. Франка, від. 334, відбудуться 14. травня, о 1. годині попол., в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Також просимо членів вирівнати свої залеглости. — За уряд: Н. Задерецький, предс.; Є. Морозович, фін. секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. травня, в гали церковній, в год. 4:30 попол. Взиваємо всіх членів прийти на час, бо пізніше буде забава. — Уряд.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. травня, в годині 2. пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 Вест Лаканна Еве. Приявність членів на зборах є обовязкова. Кожний член має платити свої вкладки на зборах. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. травня, в годині 8. вечір, в салі 30. Іст 7. вул. Обовязком членів є явитись на збори на означений час, бо є важні справи до полагодження.—Н. Серединський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Повідомляємо членів Тов. Любов, від. 45, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. травня, в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклин ул., в годині 2. пополудні точно. Обовязком є кожного члена прийти на ці збори і полагодити всі біжучі справи. Пригадуємо, що цей рік є золотим ювилеєм У. Н. Союзу і гол. управа Союзу призначила на наш відділ зорганізувати 30 нових членів. Тому кожний член повинен приєднати якнайбільше нових жчленів для Союзу. — М. Дубас, пр.; О. Гарасим, кас.; Т. Малик, секр.

Віктор Доманицький.

ПОЧАТКИ УКРАЇНСЬКОЇ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ НАУКИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ АҐРОНОМІЇ В КІНЦІ XVIII. ТА ПОЧАТКУ XIX. СТОЛІТЬ

(2)

На такіж думки наводить і той факт, що цар Петро І. сам перекладав закордонну сільсько-господарську літературу на московську мову. Цар Петро І. був під сильним впливом виховання Києво-Могилянської Академії Теофана Прокоповича, який в молодих літах був післаний Академією для підготовки до професорської діяльности за кордон, студіював, здається, на протестантській Академії, а повернувшись до Києва був професором і ректором Києво-Мигилянської Академії геть аж до визову його царем Петром І. в Петроград (після 1717 р.). Без сумніву Теофан Прокопович (та й інші професори Академії) був знаний з тодішньою „домоводчеською" та „камералістичною" наукою Західньої Европи і, можливо, в тій чи іншій формі сприяв їх розповсюдженню в Києві та Петрограді.

Що Києво-Могилянська Академія була осередком тодішньої с.-г. науки в кінці XVIII. ст. — на те ми маємо вже цілком певні докази, але що саме робилося в цьому напрямку в Києво-Могилянської Академії в XVII. та в першій половині XVIII. в. в. — про те ми нічого не знаємо. Знаємо лише, що від часів ректорування в Академії митрополита Петра Могили (ректорував 1631—1647) згідно з універсалом польського короля Володислава IVI. (1635 р.) і геть аж до закриття Академії 1817 р. на цій школі викладали „фільософію" і то, як свідчить проф. Хв. Тітов[8]) на підставі архівних документів Академії **„Фільозофія, яку знала наша стара Академія (себто Академія до 1817 р. — В. Д.), де панували Арістотель і Платон".** Як відомо, у Арістотеля є багато місць, присвячених з явищам с.-г. життя та навіть техніці сільського господарства.

Проф. Хв. Тітов описуючи програму навчання Києво-Могилянської Академії в рр. 1701—1760, так малює програму курсу фільософії: „Фільософський курс був дуже розсяглий. В склад його входило навчання раціональної (діалектики та льоґіки), моральної (етики) і **натуральної** фільософії. Натуральна фільософія, в свою чергу, ділилася на фізику, математику та метафізику — фізика, крім вивчення оточуючої природи, містила в собі ще й такі науки, як космоґонію, есхатольоґію, **метеорольоґію,** уранографію та **фізіольоґічну психольоґію в звязку з зоольоґією.**

(Проф. Х. Тітов. „Стара Вища Освіта"... стор. 188).

Отже цілком правдоподібно, що катедра фільософії на Києво-Могилянській Академії і були тим головним осередком через який просякали на Україну сільсько господарські і взагалі економічні відомости в XVII. та в першій половині XVIII. ст. За це говорить також і положення цих наук на тодішніх високих школах Західньої Европи.

II. Економічні та сільсько-господарські науки в Західній Европі в XIII-XVIII століттях.[9])

На високих школах Західної Европи в середні віки не існувало окремої науки про сільське господарство, а сільсько-господарські питання спочатку переплітались з питаннями інших дисциплін — найчастіше фільософії. В В XIII. в. пише про хатне господарство і про травосіяння італієць Петро Кресценці (12-1310), а в XV. та XVI. вв. працює ціла низка перекладчиків з грецької та латинської мови і багато компіляторів. Такий стан продовжується ще й в часи К. Гересбаха (1496-1576, М. Ґросера) та обох Колерів, які започаткували німецьку „домоводческу" (домоводство-наука про хатне господарство в широкому розумінню цього слова, — включаючи і сільське господарство) літературу. Ця література вигнула особливого розквіту в кінці XVII. століття і закінчилася Генерсгаузеном біля 1770 р. Сюди відносять крім тільки що перечислених авторів ще Гохберга, Фльорінуса, („Фльорінова економія" була перекладена на московську мову р. 1738 і видана в Петербурзі кількома виданнями; перекладчик С. Волков), Ф. Рора і почасти Ф. Мінхаунзена. Як каже Фон-дер-Гольц, „автори цього напрямку підходили до сільсько-господарського підприємства як до поширеного хатнього господарства, що було під керовництвом батька чи матері родини". В цих творах трактується не лише про сільське господарство а й про все те, що відноситься властиво до хатнього господарства: варення страви, конфітур, виготовлення напоїв, ловецтво, догляд за дітьми, хатня медицина, календар. В цих творах часто можна зустрінути цитати з грецьких та римських сільсько-господарських письменників.

Другий напрямок — т. зв. „камералістичний" починається з кінця XVI. віку. Сюди відносяться такі автори: Фон Бенкендорф, Фон-Їсті, Пфайфер, Бекман і інші. Деякі „камералісти" дуже спричинились до знесення кріпацтва, ідейно підготувавши його. Вони працювали над питаннями про поліпшення системи хліборобства, скорочення пару (толоки, угору, парини), знищення громадських випасів, примусової сівозміни і т. п. — взагалі над найважливішими питаннями аґрарної політики тої доби. Стреміли до контакту з пануючим напрямком природничих наук, пояснюючи, де лише можливо, явища сільсько-господарського життя з природньо - історичної точки зору.

Поруч з „камералістами" в XVIII. в. зявляються й господарі-практики, а серед них чимало таких, які надавали особливе значіння спробі — „експерименту" звідсіля і назва цього напрямку" економісти — „експериментатори". Сюди належать: Райхарт фон Екгарт, Леопольдт, Майер фон Купферцель, Шубарт фон Клефельд, Берґен і т. д. Особливо фон Екгарт і Леопольдт відрізняються від представників „домоводческього напрямку". Вони трактують в своїх творах лише про сільське господарство в нашому розумінню цього слова (без хатнього господарства, медицини і т. п.) і надають значіння числовим даним (глибина оранки, кількість насіння, розмір урожаю, вага тварин і т. п.). Для України має особливе значіння Шубарт фон Клефельд, твори якого переклав на московську мову один з вихованців Києво-Могилянської Академії — Михайло Ліванов і видав р. 1799 в м. Миколаєві на Україні.

Англійські сільсько - господарські письменники XVIII. ст. зробили сильний вплив на розвиток науки про сільське господарство в цілому світі, в тому числі, як побачимо далі і в Московщині та на Україні. Реформатор Прусії, Фридрих Великий, і основоположник сучасної сільсько-господарської науки Альбрехт Теер були під сильним впливом англійських сільсько господарських авторів, серед яких чільне місце займають Пул (1680-1740), Артур Юнґ (1741-1820), Джон Синклер (1754-1835), Вілйем Маршаль (1747-1819). З них Артур Юнґ, якого вважають головним пропаґатором полевого травосіяння і травопільної системи хліборобства, мав особливо великий виплив на сільсько-господарську науку цілого світу. Його праці майже зараз же після надрукування їх були перекладені на мови: німецьку, французьку, московську. На московську мову їх переклав вихованець Києво-Могилянської Академії, священик при російському посольстві в Лондоні, о. Андрій Самборський, про що розкажемо далі детальніше. Артур Юнґ по своїх методах є економіст-ґеограф, а по своїй ідеольоґії є раціоналістом доби освіченого абсолютизму.

(Дальше буде).

[8]) Українська Академія Наук. Збірник Історично Фільольоґічного Відділу № 20. Проф. Хв. Тітов. Стара вища освіта в Київській Україні кінця XVI. поч. XIX в. у Києві 1924. стор. 371.

[9]) Д-р Ріхард Крцімовський. Развитие основних принципов науки о сельском хозяйстве в Западной Европе (Pholosophie der Landwirtschaschaftslehre) Москва 1927.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 13. травня, в годині 7. ввечір, в укр. пра. гали, 675 Вавт 19. ул. Взиваємо всіх членів прийти і заплатити свої вкладки, бо на це є збори, щоби платити. Просимо всіх членів прийти на час, бо маємо важні справи до полагодження. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 14. травня, в 2. годині, в Набожнинського. — І. Шеґера, предс.; Д. Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

БУЛИ НА АТЛЯНТИКУ І ПАЦИФІКУ. — Це бразок, знятий на однім з воєнних американських кораблів. По знаках видно, що залога була вже в боях на европейському терені й азійському. Тепер в дорозі до Нідерляндської Нової Ґвінеї, бо й там зачато інвазію.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Подаємо до відома членам Бр. св. Василія, від. 339, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. травня, в год. 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Взиваємо всіх місцевих і позамісцевих членів бути на цих зборах, бо маємо багато важних справ до полагодження. — За уряд: І. Сорока ст., предс.; І. Сорока мол., кас.; А. Хромяк, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Згода, від. 294, відбудуться 13. травня, в год. 8. ввечір, в гали де все. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо багато справ до полагодження. Довгуючих членів взиваємо заплатити довг, щоб не бути суспендованими. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Гуминюк, кас.; Я. Салій, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, відбудуться 14. травня, в годині 12:30. в Домі Горожан, 847 Н. Фреклин ул. Взиваємо місцевих і позамісцевих членів прийти на збори в означений час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, бо товариська каса не буде більше платити за них. — Уряд.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Збори Тов. Укр. Січ, від. 182, відбудуться в неділю, 14. травня, в годині 2. пополудні, в парохіяльній гали, 45-47 Говп Еве., Пасейк. На порядку нарад є Тов. справи до полагодження, тому просимо всіх членів прийти на збори. Довгуючих членів напоминаємо, щоби прийшли і вирівняли свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — О. Боднарчук, предс.; Г. Яськів, секр.

З народної фільософії.

Крутеньке, маленьке — все поле перебіжить (— серп).

Ні сани ні віз, а їде без коліс (— човен).

Летить тай тиє (— веретено).

Два браття тікають, а два доганяють (— колеса у воза).

ТАРЗАН, ч. 968. Сталевий Прикажчик.

THE JUNGLE LORD PUT THE CAPTIVE SENTRY INTO THE CAB OF A TRUCK.

Володар джунґлів кинув полоненого вартівника на подеонок авто-трока.

AND AGAIN TARZAN'S AFRICAN RANGERS ROLLED TOWARD THEIR PERILOUS OBJECTIVE — THE NAZI HEADQUARTERS!

І знову Тарзанові африканські загородники посувалися в сторону націстівської кватири, що була предметом їх думок.

SOON THEY REACHED ANOTHER OUTPOST. "PASSWORD!" A SENTINEL SHOUTED.

Швидко вони доїхали до другої стійки націстів. „Ваше гасло!" — крикнув вартівник.

TARZAN WHISPERED GRIMLY TO HIS CAPTIVE: "SING OUT THE PASSWORD!"

-968-

Тарзан шепнув гостро свому полоненому: „Виспівай гасло!"